

FAKTAARK - BYEN

Det brændende spørgsmål

Hvordan skaber vi mere og bedre idræt og bevægelse i "byen"?

Byens centrale
karakteristika

Definition af byen

Her defineres byen som et område, der afgrænser sig til selve bykernen og de omkringliggende boligkvarterer. Boligkvartererne må ikke forveksles med forstæder (se afgrænsning på kort).

Population

I byen bor der mellem 25.000-79.999 indbyggere (se bilag, tabel 1).

Repræsentation af DK

Ca. 20% af befolkningen er bosiddende i denne by type.

Bystruktur

Byen er kendetegnet ved en relativ høj befolkningstæthed med et mindre centrum bestående af butikker og serviceerhverv. Dertil er der en række caféer og restauranter samt en tæt boligbebyggelse. Bykernen er omgivet af adskillige lejlighedskomplekser og en række byhuse samt et aktivt industriområde i udkanten af byen. Visse dele af industriområdet oplever dog en udfasningsproces. I udkanten af byen kan man finde parcelhuskvarterer, som ligger op til forstadskvarterene til byen.

Infrastruktur og transportadfærd

Der er et stort offentligt transportnet, og stort set alt er i cykelafstand. 25-40 % af byens borgere arbejder uden for byen og pendler derfor hver dag til og fra arbejde.

Sociale forhold

Der bor et meget bredt udsnit af mennesker i byen pga. de mange forskellige boligformer og størrelser. Byen er opdelt i mindre klynger, og man kan således se, at den velhavende del er bosiddende i én bydel og den mindre velhavende i den anden bydel. De ressourcestærke personer er spredt sporadisk i byen, hvorfor nogle kvarterer vil opleve stor drivkraft, mens andre står mere alene. Man kan desuden se en tendens til, at børnefamilier i stigende grad bliver boende i byen.

Demografi

Generelt er det aldersmæssigt en relativ homogen befolkningssammensætning (se bilag, tabel 2). Byen følger pænt det samlede landsgennemsnit for aldersfordelingen. Dog ses der en mindre overvægt af børn og "unge voksne" (20-29-årige), hvor begge grupper er overrepræsenteret ift. landsgennemsnittet med hhv. 0,7 % og 0,5 %. Omvendt ligger grupperne 50-64-årige og 65+ begge 1,1 % under landsgennemsnittet.

Kultur

Byen har et rigt kulturliv med adskillige kulturinstitutioner og forlystelser. Der er mulighed for at tage til forskellige koncerter, gå i biografen, på museum, i teater og på gallerier m.m. På trods af de mange forskellige tilbud er der dog en tendens til, at tilbuddene mest af alt retter sig imod middelklassen.

Særlige forhold

Byen har mange brugere pr. kvadratmeter. Tiden i idrætshaller og lignende er således begrænset, og den eksisterende plads opleves trængt. Omvendt ses der kun en lav udnyttelsesgrad af byens rum til idrætsaktiviteter. Det betyder, at mange af byens bygninger, pladser, parkeringspladser m.m. ikke anvendes til idrætsaktiviteter. Idrætshallerne er desuden generelt nedslidte og savner desuden plads til at skabe attraktive sociale rammer for teenagere

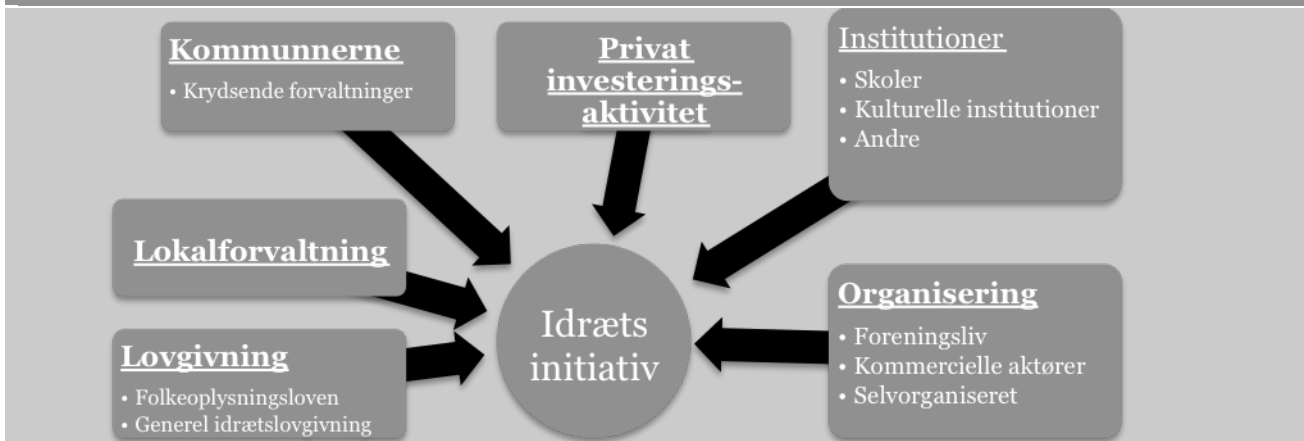
Idrætsmønstre

- Generelt stort og forskelligartet udbud af aktiviteter og kulturelle udbud; både offentligt og privat.
- Traditionelle idrætsgrene (fodbold, håndbold og badminton) er stadig i centrum, men der er et stigende udbud af nye/alternative idrætsformer.
- Mange kommercielle aktører (fitness, yoga, etc.).
- Stor udskiftning af brugere blandt de forskellige aktivitetsudbud – shoppingmentalitet.
- Kvinderne efterspørger velegnede rum til gymnastik og blødere bevægelsesformer samt trygge og indbydende omgivelser.
- Grundlæggende matcher indretningen af den typiske idrætshal ikke mønstrene i de voksnes idrætsdeltagelse. Der er behov for mere individuelle træningsaktiviteter i halmiljøet.

Eksempler på fysiske elementer

- Veje og stier
- En række udfasede industribygninger i udkanten af byen
- Parcelhuskvarter
- Skøjtehal
- Grønne områder
- Plejehjem
- Sundhedscenter
- Tekniske anlæg i form af vandforsyning, rensningsanslæg, kraftvarmeanlæg etc.
- Flere haller og multihaller.
- Ét atletikstadion
- Åbent vand, vandløb eller å. Man finder således også havn, lystbådehavn og visse vandsportsaktiviteter
- Herudover findes der mange kommercielle udbydere af forskellig karakter
- 11 folkeskoler
- Tre gymnasier, samt en række videregående uddannelsesinstitutioner
- Legeplads
- Større pladser
- Parkeringspladser
- Parker

Aktører, som påvirker eller kan påvirkes af idræts-initiativet

Tabel 1: Indbyggertal

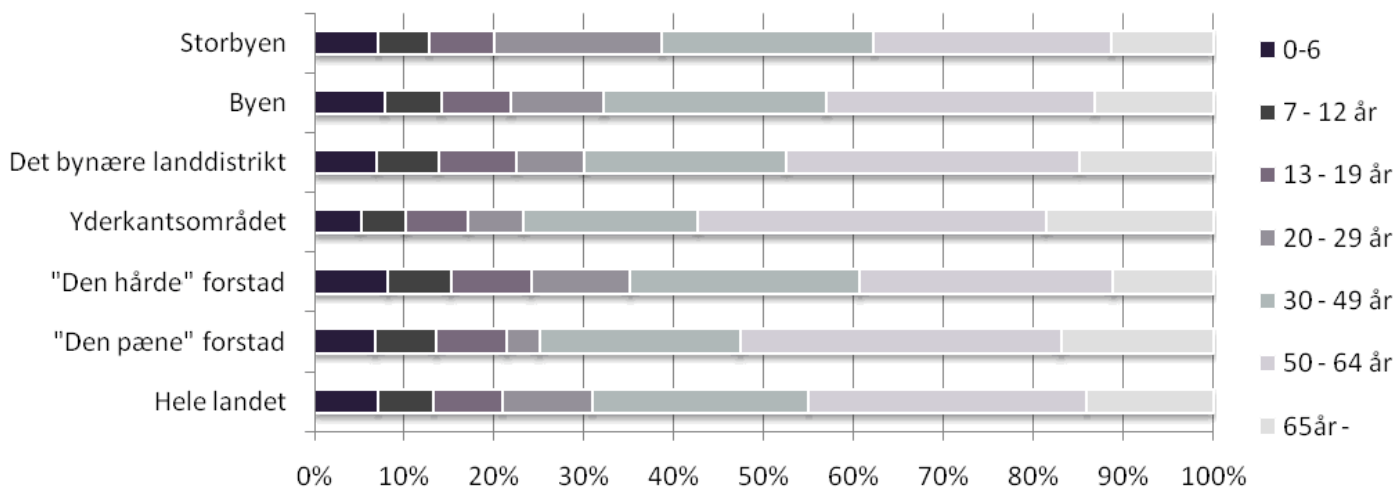
	Indbyggertal
Yderkantsområdet	0 – 4999
Det bynære landdistrikt	5000 - 20.000
Den "hårde" forstad	5.000-24.999
Den "pæne" forstad	5.000 – 24.999
Byen	25.000-79.999
Storbyen	80.000 -
Hele landet	5,5 mio.

(Kilde: Danmarksstatistik)

Af tabel 1 fremgår "indbygger tallene" af de seks forskellige områder. Intervallerne skal give en indikation af størrelsesforholdene og er derfor interval inddelt, da de skal forstås som typologier.

Tabel 2: Aldersfordelingen i områderne

Aldersfordeling

Tabel 2 (Kilde: Danmarksstatistik)

Oversigt over idrætsudøveres livsfaser

Livsfase	Udfordringer	Kendetegn
Børn	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er afhængig af deres omgivelser ift. transport og lign. ➤ De mindst idrætsaktive i denne alder forbliver (hovedsagligt) relativt inaktive i deres videre liv. ➤ Krav til idrætsudfoldelse: skal være sjovt, trygt og sammen med vennerne. 	<p>98 procent har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.</p> <p>Generelt er foreningsidrætten den mest dominerende organiseringsform blandt børn og unge op til 15 år. 90 procent af samtlige aktiviteter er inden for det seneste år blevet dyrket som medlem af en idrætsforening. De klassiske idrætsgrene fodbold, svømning og gymnastik dyrkes mest.</p>
Teenagere	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Er under en frigørelsesproces, som medfører opbrud med det organiserede og prioritering af mere "rene sociale aktiviteter". ➤ Få specialiserer sig meget indenfor særlige idrætsgrene, mens mange falder fra. 	<p>De inaktive børn og unge angiver som primære årsager til ikke at dyrke regelmæssig sport eller motion, at de bruger tid på venner, har andre fritidsinteresser, eller at de ikke gider dyrke sport eller motion. Piger svarer desuden i stort omfang, at de mangler nogen at følges med.</p> <p>Der er særligt aktivitetsnedgang fra de 16-19 årige</p>
Voksne "Den frie I-fase"	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Endnu større opbrud end teenageårene. ➤ Arbejdsliv og andre interesser tager opmærksomheden. ➤ Største udfordring er at skabe økonomiske tilgængelige tilbud som giver fleksible mulighed for samvær og motiverende netværk . 	<p>Der er en tendens til en polarisering mellem at være meget aktiv og meget inaktiv, jo ældre de unge bliver. Denne gruppe er således kendetegnet ved et enten-eller forhold ift. dens idrætsudfoldelse.</p>
Voksne "forældre"	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Generel oplevelse af pres fra omverdenen (børn, arbejde, etc.), som påvirker aktivitetsniveauet negativt. ➤ I praksis bliver forældre presset til at vælger mellem deres egen og deres børns idrætsaktivitet. ➤ Grundlæggende matcher indretningen af den typiske idrætshal ikke mønstrene i de voksnes idrætsdeltagelse. 	<p>56 procent voksne dyrker regelmæssig sport eller motion. Den mindst aktive aldersgruppe er 30-39 år, hvor 47 procent dyrker regelmæssig sport eller motion. Den primære årsag til, at nogle voksne ikke dyrker regelmæssig sport eller motion skal findes i manglende tid, som i stedet går med arbejde og familie.</p>
Midaldrende "den frie II-fase"	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Øget aktivitetsniveau grundet tid til selvrealisering og et øget fokus på en funktionel krop. ➤ Problemer med at fastholde brugere/udøvere efter skade eller igangsætte nye brugere med dårlig grundform. 	<p>Naturen betyder meget for 81 %, når de dyrker sport eller motion.</p> <p>De midaldrende dyrker næsten lige så meget motion som de unge, men primært udenom foreningslivet.</p>

Ældre	<ul style="list-style-type: none">➤ Stort ønske om at indgå i aktiviteter.➤ Meget afhængige af lokalområdets tilbud.➤ General mangel på synlighed af de eksisterende tilbud.	<p>Det er overvejende de ældste aldersgrupper, for hvem naturen har størst betydning.</p> <p>Denne gruppe dyrker fortrinsvis vandring, stavgang og lign..</p>
--------------	--	---

(Kilde: "Danskernes motions og sportsvaner 2007" og Sport og motion i danskernes hverdag, Maja Pilgaard, Idrættens analyse institut; "Idræt for alle", Breddeidrætsudvalgets rapport)